

Bakalářská práce - oponentský posudek

Název:	Vývoj školních dovedností
Autor práce:	Lucie Novotná
Vedoucí práce:	Mgr. Markéta Levínská, Ph.D.
Oponent:	Mgr. Anežka Volková
Návrh hodnocení:	3

Celkové hodnocení

Předkládaná práce se zaměřuje na téma vývoje školních dovedností dětí předškolního věku. Formálně se jedná o 69 stran textu, v seznamu literatury nacházím 24 položek – jedná se o primární domácí literaturu. V použitých zdrojích zcela chybí odborné výzkumné studie a aktuálnější odborné zdroje.

V úvodu autorka vysvětluje aktuálnost tématu a spojuje ho se zvyšujícím množstvím školních odkladů. Tento předpoklad však nepodkládá žádným odborným zdrojem, jedná se o pouhou domněnku autorky. Tu dále rozvádí úvahami o moderní době, pasivní přístup rodičů spojen s užíváním počítačů atd. Pokud má být téma práce aktuální a smysluplné, bylo by žádoucí současný stav odborně popsat, erudovaně se zamyslet nad otázkou odkladů a současnou situací a nahlédnout zejména do aktuálních výzkumů a statistik na toto téma. To v teoretické části zcela chybí. Ta je naopak věnována popisu předškolního věku. Text je však napsaný neodborným jazykem nevhodným pro bakalářskou práci. Obsahuje mnoho neobratných vyjádření (např. „Ať už to málo kdo z nás zachytí, udělá obrovský pokrok ve svém vývoji.“ Str. 13 a mnohé další). Formálním nedostatkem práce je i použití publicistického stylu vhodného spíše do popularizačního článku („Můžeme ho nazvat obdobím velkého vzrůstu“ s. 13). Chybí zde obecnější charakteristika a vymezení tohoto období. Autorka argumentuje nejednotností věkového vymezení období, přičemž se odkazuje na autory a publikace z roku 1927, 1979. Bylo by žádoucí udělat kompilaci vymezení a charakteristik tohoto období, která by vzešla z adekvátní a aktuální literatury. Dále v textu zcela postrádám zamyšlení se nad rozdílem mezi školní zralostí a školní připraveností, což pro téma práce považuji za dost podstatné. Kapitoly teoretické části vycházejí především z učebnic, např. kapitola 3 vychází celá pouze z jednoho učebnicového zdroje. Teoretická část nic nového a zajímavého nepřináší, vzhledem k cílům práce je obsahově zpracována spíše nedostatečně. V teoretické části práce chybí komplexní náhled na rozebíranou problematiku za použití více zdrojů věnující se tématu práce. U citovaných myšlenek často není jasné, jestli se jedná o přímou nebo nepřímou citaci. Chybí také jejich kritické zhodnocení – vlastní názor autorky práce.

Praktická část práce začíná stručným nástinem metodologie a vymezením cíle výzkumu. Cíl je stanoven poměrně ambiciózně a široce: Analýza rozvoje čtení, psaní, počítání a řeči vybraných dětí a zachycení změn konkrétních jedinců v předškolním věku. Uniká mi smysl tohoto cíle. V práci není stanoveno, proč má smysl toto pozorovat, s čím se budou výsledky srovnávat. Není zde rozebíráno výchovné ani výukové vedení dětí, ani jejich biologická zralost. Jedna z výzkumných otázek si klade za cíl srovnání dětí s odkladem a bez odkladu. Tato otázka však vůbec nekoresponduje s výzkumným cílem, kterým je pouze analýza dovedností. Chybí zde hlubší popis výzkumného vzorku. Je zde uvedeno, že děti ze stejné třídy „mají stejné výchovné a výukové podmínky“, což považuji za nevalidní a chybný předpoklad. Není vysvětleno, podle jakého klíče byla vybrána mateřská škola. V rámci třídy byl zvolen náhodný výběr 10 dětí. I zde mi chybí význam. Významně postrádám také popis metody dotazníku pro rodiče (jak vznikl, s jakým cílem..). Dále zcela postrádám popis metody pozorování. Není zde uvedeno, jak bylo pozorování vymezeno, kolikrát a za jakých podmínek probíhalo. Zcela zde také chybí popis procesu zpracovávání výsledků, což vzhledem k množství získaných dat považuji za klíčové. Výsledky jsou pak tvořeny jednotlivými komplexními kazuistikami 10 dětí. Jako pozitivní vnímám množství času a úsilí, které musela autorka k vypracování kazuistik vynaložit, díky zpracování práce si osvojila dovednost stanovovat školní zralost dítěte. Otázkou pro mě je etika výzkumu, v práci se jí autorka explicitně nevěnuje, nevíme tedy, zda a jak probíhalo získávání informovaného souhlasu. Jak je ohlídána anonymita respondentů. Otázky k etice mám také v případech, kdy u kazuistiky (Adéla Š.) autorka stanovuje hypotézu o podezření ADHD, což z popsaného pozorování není plně opodstatněné. V diskuzi autorka shrnuje získaná zjištění. Chybí zde srovnání s teoretickou literaturou, zamyšlení se nad limity studie i další doporučení. Postrádám též zamyšlení nad objektivitou výzkumnice a jejím případným vlivem na data, které získá. S tím souvisí i chybějící vazba mezi daty a interpretacemi, které autorka ve výsledkové části prezentuje.

Silné stránky

- Komplexnost předkládaných kazuistik
- Kombinace metod při sběru dat

Slabé stránky

- Nedostatečná teoretická část
- Vágní cíl výzkumu
- Netransparentní metodologie

Otázky pro autorku diplomové práce

1. Jak byste hodnotila vliv sebe jako výzkumnice na prezentované výsledky?
2. Jak se dají Vaše zjištění využít v praxi?
3. Proč jste zvolila náhodný výběr respondentů a nikoliv záměrný?

V Hradci Králové dne 21. 5. 2015

Anežka Volková